

Är företaget i försäljningsskick?

Juridiska och ekonomiska aspekter

4 november 2024

Building a better
working world

Kjell Renlund
Partner/Principal, Law

+358 40 577 7466
kjell.renlund@fi.ey.com

Christoffer Granholm
CGR

+358 50 596 4383
christoffer.granholm@fi.ey.com

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Innehåll

✓ Allmänt

✓ Juridiska aspekter

- Förberedande åtgärder
- Processen
- Sekretessavtal
- Intentionsavtal
- Aktieägaravtal

✓ Ekonomiska aspekter

- Olika bolagsformer
- Balansräkning
- Resultaträkning

Försäljningskick?

Att sätta ett företag i försäljningskick innebär att ett flertal juridiska och ekonomiska aspekter bör beaktas. Genom att som säljare reflektera kring försäljningen och dess genomförande undviker man vanliga fallgropar samtidigt som man säkerställer en smidig försäljning.

Allmänt

- ▶ De senaste åren har marknaden varit mycket aktiv gällande företagsköp samt ägarbyten
- ▶ Skalan och omfattningen varierar, men processen är ofta långt densamma
- ▶ Faktumet att yrkesmässigheten inom företagsköp och ägarbyten ständigt ökar förutsätter att man allt oftare bör följa en viss process, även i mindre företagsköp
- ▶ Rådgivare finns ofta på båda sidorna, vilket leder till mer omfattande krav på t.ex. dokumentationen och due diligence-processen
- ▶ Förändringar i finansieringsmodellerna för mindre företagsköp och ägarbyten samt bankernas växande due diligence-krav

Juridiska aspekter

Förberedande åtgärder, processen
samt sekretess-, intentions-, och
aktieägaravtal

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

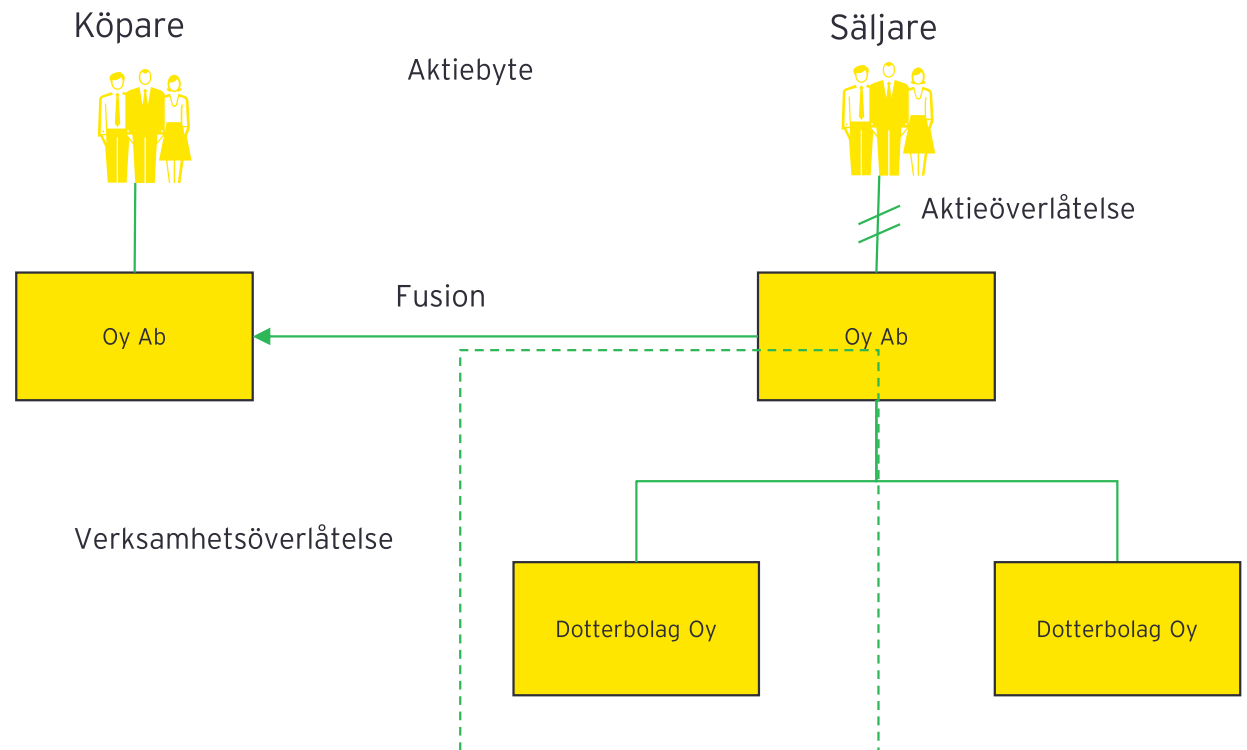
Alternativa metoder för att genomföra ett företagsköp eller ägarbyte

Beskattningen varierar beroende på följande:

- ▶ Bolagsform
- ▶ Försäljning eller gåva

Typ av försäljning

- ▶ Aktieöverlåtelse
- ▶ Verksamhetsöverlåtelse
- ▶ Fusion
- ▶ Aktiebyte
- ▶ Generationsskifte
- ▶ Likvidation av företaget

Faserna och uppbyggnaden av företagsköp eller ägarbyte

Fastställande av värderingsmetod och prismekanism

Granskning av värde och fastställande av köpeskilling

Granskning av värde baserat på verkställighetsdagens verkliga siffror

Förberedande
åtgärder

Inledande
diskussioner

Sekretess-
avtal

Intentions-
avtal

Due
diligence-
granskning

Förhandlingar
gällande
köpebrevet

Underskrift
och
slutförande

Efterföljande
åtgärder

FÖRBEREDANDE ÅTGÄRDER OCH INLEDANDE DISKUSSIONER

- ▶ Varierar beroende på företagsköpets eller ägarbytetts typ

FALLGROPAR

- ▶ För högt pris
- ▶ Misslyckat övertagande eller integrering
- ▶ Otillräcklig analys av objektet och riskerna
- ▶ Otillräcklig information och kunskap

Köpare

- ▶ Realistisk lägesbedömning om den ekonomiska situationen och marknadsställningen
- ▶ Val av rådgivare
- ▶ Planering av resurser och tidtabell
- ▶ Tajmning
- ▶ Planering av finansieringen
- ▶ Planering av strukturen

Säljare

- ▶ Tajmning - börja i tid!
- ▶ Sätt bolaget i försäljningsskick
- ▶ Uppsättning av eventuellt försäljningsmaterial
- ▶ Veta vad du säljer - en bra story
- ▶ Insamlande av dokumentation
- ▶ Planering av resurser och tidtabell
- ▶ Säkerställande att verksamheten fortgår ostört
- ▶ Val av rådgivare
- ▶ Bolagsrättsliga arrangemang, såsom fusion eller delning (tex. för att separera en fastighet)

FÖRBEREDANDE ÅTGÄRDER OCH INLEDANDE DISKUSSIONER

- ▶ Varierar beroende på företagsköpets eller ägarbytets typ

Säljare

- ▶ Reflektera över varför och hur ägarbytet ska genomföras:
 - ▶ Överföring av ägarskapet till följande generation
 - ▶ Försäljning av företaget till arbetstagarna
 - ▶ Överföring av en del av företaget till följande generation eller arbetstagarna
 - ▶ Stöd för tillväxtmålsättningarna genom att sälja en del av ägarskapet exempelvis till en investerare
 - ▶ Pension och verksamhetens avslutande
 - ▶ Försäljning till en utomstående

FÖRBEREDANDE ÅTGÄRDER OCH INLEDANDE DISKUSSIONER

- ▶ Varierar beroende på företagsköpets eller ägarbytets typ

Säljare

- ▶ Fixa bolaget i försäljningskick:
 - ▶ Är företagsformen lämplig?
 - ▶ Hur stor är bolagets förmögenhet?
 - ▶ Finns det egendom som man inte vill överföra?
 - ▶ Semesterstuga
 - ▶ Bostadsaktier
 - ▶ Värdepapper
 - ▶ Golfaktier mm.
 - ▶ Önskar man bryta ut verksamhetsutrymmena till ett eget bolag (nuvarande ägaren blir hyresvärd?)
 - ▶ Mm.

SEKRETESS- AVTAL

- ▶ En förutsättning för att ge information och påbörja förhandlingarna
- ▶ Kan förenas med intentionsavtalet
- ▶ Bör göras i ett tidigt skede
- ▶ Ensidigt eller ömsesidigt avtal

Köpare

- ▶ Säkerställer att säljaren förbinder sig att hålla de aktuella förhandlingarna konfidentiella

Säljare

- ▶ Möjliggör att konfidentiell information kan ges till köparen
- ▶ Avtalet skyddar säljarens information från att missbrukas och utnyttjas
- ▶ Notera begränsningarna om information ges till en konkurrent

INTENTIONS- AVTAL

- ▶ Eventuella ramar för genomförandet av arrangemanget
- ▶ Man kommer överens om tidtabellen
- ▶ Skapar utgångspunkterna för framtida förhandlingar
- ▶ En indikation på att parterna är seriösa och vill fortsätta förhandlingarna
- ▶ Inte bindande!

Köpare

- ▶ Sträva till flexibilitet
- ▶ Eventuell ensamrätt under intentionsavtalets ikraftvarande för att försäkra förhandlingsro

Säljare

- ▶ Binder köparens eventuella ensamrätt till köparens regelbundna bekräftelser om intresset att fortsätta förhandlingarna

DUE DILIGENCE-GRANSKNING

- ▶ Innebär utredningsarbete som görs innan köpet
- ▶ Hjälper att bedöma om det planerade företagsköpet eller ägarbytet är lönsamt
- ▶ Syftet är att identifiera ekonomiska, juridiska och övriga risker

Köpare

- ▶ Köparens utredningsskyldighet/intresse
- ▶ Tack vare DD-fynd kan man infoga villkor i köpebrevet, som säkrar köparens ställning
- ▶ Finansiärerna förutsätter en vederbörlig DD

Säljare

- ▶ Möjlighet att underlätta säljarens ansvar

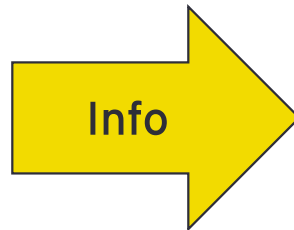
” Köparen kan inte åberopa sådana omständigheter i efterhand, som har framgått ur due diligence-materialet

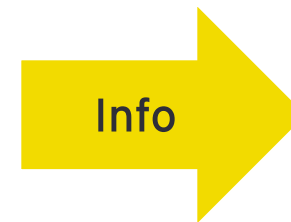
Vad betyder due diligence?

- ▶ Med begreppet due diligence ('DD') avses det sedvanliga utredningsarbetet som genomförs i samband med ett företagsköp eller ägarbyte
- ▶ Genom en due diligence granskning eftersträvar man att skapa en klar och objektiv bild av köpobjektets situation samt identifiera till transaktionen förenliga risker och ansvar
- ▶ Due diligence inbegriper bland annat granskning av följande delområden:
 - ▶ Ekonomisk DD
 - ▶ Skatterättslig DD
 - ▶ Juridisk DD
 - ▶ Kommersiell DD
 - ▶ HR DD
 - ▶ IT DD
 - ▶ Teknisk DD
 - ▶ Miljöinriktad DD
- ▶ Omfattningen av due diligence beror på företaget som man avser köpa

**DD materialet
& Q&A**

Juridisk

Ekonomisk

Skatterättslig

- ▶ Ärenden som berör bolaget
- ▶ Företagsarrangemang
- ▶ Fast egendom och anläggningstillgångar
- ▶ Personal
- ▶ Avtal
- ▶ Tvister
- ▶ Tillstånd mm.
- ▶ Dataskydd
- ▶ Konkurrensrätt
- ▶ IPR

- ▶ Resultatutveckling
- ▶ Ekonomisk ställning
- ▶ Den viktigaste indikatorn är vanligtvis normaliserat EBITDA dvs. rörelseresultat, som ofta utgör grunden för värderingen
- ▶ Identifiering av poster som beskriver affärsverksamhetens lönsamhet bl.a. genom att eliminera utgifter och intäkter av engångskaraktär
- ▶ I analysen av balansräkningen är nettoskuld och nettodriftskapitalet centrala poster, som har en inverkan på köpeskillingen beroende på mekanism

- ▶ Omständigheter som framkommit i eventuella skattegranskningar
- ▶ Brevväxling med myndigheter, ansökan om förhandsbesked och andra skatteprocesser
- ▶ Inkomstskattefrågor
- ▶ Administrationen av skatteärenden
- ▶ Skatteförluster och -skulder
- ▶ Intra-group och transaktioner med närstående omorganiseringar
- ▶ Incitamentsprogram
- ▶ Moms-ärenden

Ekonomiska aspekter

Olika bolagsformer, balansräkning och
resultaträkning

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Olika bolagsformer

Bolagsform	Överlåtelsen	Vem beskattas
Enskild näringsidkare	Verksamhetsöverlåtelse	Näringsidkaren / person
Öb / Kb	Verksamhetsöverlåtelse	Företaget
	Överlåtelse av andel	Bolagsman / andelsägaren
Ab	Verksamhetsöverlåtelse	Företaget
	Aktieöverlåtelse	Aktieägaren

• Beskattning av säljare

- Realisationsvinst/-förlust
 - Försäljningspris - försäljningskostnader - inköpspris
 - Presumtion för anskaffningsutgift (20 av 40)
 - Kapitalinkomster (30 %, 34 %)
- Skattefri överlåtelsevinst, om
 - minst 10 % ägande i nämnda företag.
 - Mottagare är donatorns barn, barnets bröstarvinge, donatorns syster, bror, halvsyster eller halvbror
 - Egendomen har varit i överlåtarens ägo i sammanlagt 10 år

• Beskattning av köpare

- Köp eller gåva
- Överlåtelseskatt

Bokslut

- ▶ Balansräkning
- ▶ Resultaträkning
- ▶ Noter
- ▶ Finansieringsanalys
- ▶ Verksamhetsberättelse
- ▶ Revisionsberättelse
- ▶ Balansspecifikationer

Försäljningskick

Balansräkning

Aktiva - tillgångar

Bestående aktiva

Placeringar

Rörliga aktiva

Omsättningstillgångar

Fordringar, försäljningsfordringar

Finansiella värdepapper

Kassa och bank

Passiva - finansiering

Eget kapital, ägarnas placeringar, företagets vinster

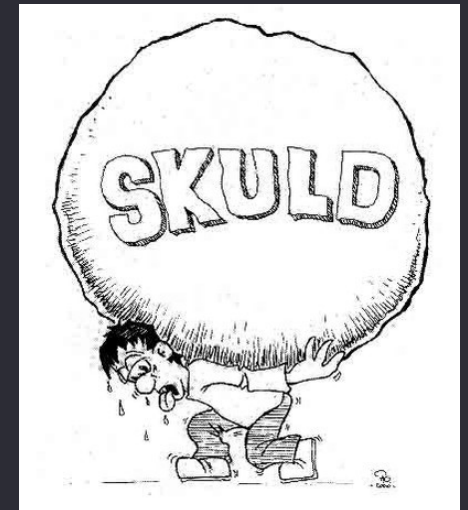
Främmande kapital

Lån

Erhållna förskott

Leverantörsskulder

Övriga skulder

Försäljningsskick

Resultaträkning

Kostnader	Intäkter
Material och tjänster Inköp, lagerförändring och underleveranser - Säljs vidare eller förädlas till kunden	Omsättning Försäljning, Eu-förs., Export, Faktureringstillägg,
Personalkostnader Löner och Lönebikostnader	Förändring av lager av färdiga varor Förändring av lager av färdiga (tillverkade) varor, Förändring av lager av varor under tillverkning,
Avskrivningar (förslitningen av tillgångarna)	
Övriga rörelsekostnader Hyror och fastighetskostnader, bilkostnader, datakostnader, maskiner under 3 år, reparationer, kostnader för penningrörelse, resekostnader, marknadsföring, forskning och utveckling, administration	Övriga inäkter Försäljningsvinst på anläggningstillg. hyresinkomster, stöd
Finansiella kostnader Räntor, Limitprovisioner, Övriga finansiella kostnader	Finansiella intäkter Ränteintäkter, dividendintäkter,
Inkomstskatter	

Försäljningsskick

- ▶ Balansräkning
 - ▶ Äganderätt, t.ex. fastigheter, maskiner och inventarier, fordon
 - ▶ Avtal, kunder, leverantörer, anställningsavtal, lån m.m.
 - ▶ Ägarens lönenivå
 - ▶ Företagets lönsamhet fram till försäljningstidpunkten
 - ▶ Hantering av likvida medel, t.ex. utdelning, koncernöverlåtelse, inlösen av egna aktier, återbetalning av ägarlag m.m
 - ▶ Lager
 - ▶ Värdering av kundfordringar
 - ▶ Hållbarhetsaspekter
 - ▶ Certificeringar
 - ▶ Beskattningsbeslut
 - ▶ Skattegranskningar

Aktieägaravtal

Aktieägaravtalet reglerar
aktieägarnas inbördes relationer

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Aktieägaravtal

- ▶ Aktieägaravtalet är ett viktigt dokument när endast en del av aktierna överförs till en ny ägare, exempelvis vid generationsskifte eller när investerare/arbetstagare träder in som aktieägare
- ▶ I ett aktieägaravtal kommer parterna överens om bl.a. bolagets ägarskap, målsättningar och frågor gällande verksamheten, finansieringen samt hur man fattar beslut i bolaget
- ▶ Aktieägaravtalet bör alltid skräddarsys utgående från den aktuella situationen
- ▶ Centrala punkter i ett aktieägaravtal:
 - ▶ Finansiering och utdelning av medel
 - ▶ Beslutsfattande och bl.a. val av styrelse
 - ▶ Rätt att få information
 - ▶ Aktiernas ägande, överlåtande, förköpsrätt, optioner mm.
 - ▶ Sekretess
 - ▶ Avtalsbrott och avtalets uppsägning
 - ▶ Arbetsskyldighet och bindande av ägarskapet med arbetets utförande
 - ▶ IPR
 - ▶ Konkurrensförbud

Varför behövs ett aktieägaravtal?

- ▶ **Problemet** - Aktiebolagslagen reglerar inte till alla delar tillräckligt detaljerat gällande aktieägarnas inbördes relationer.
- ▶ De vanligaste frågorna som bör avtalas om i aktieägaravtalet är:
 - ▶ Deltagande i bolagets ledning och förvaltning
 - ▶ Principerna om dividendutdelning
 - ▶ Rätt att få uppgifter om bolagets verksamhet
 - ▶ Deltagande i viktiga beslut som rör bolaget
 - ▶ Minskning av den proportionella ägarandelen (dilutering)
 - ▶ Likviditet för minoritetsägarnas aktier
 - ▶ Ändringar av aktieinnehav i bolaget
 - ▶ Ägarnas konkurrerande verksamhet mot bolaget (konkurrensförbud)
- ▶ Uppsättande av ett aktieägaravtal är alltid ett "hantverk" och ägarnas aktiva deltagande i processen är viktigt.

Varför behövs ett aktieägaravtal?

Aktieägaravtal är nödvändigt...

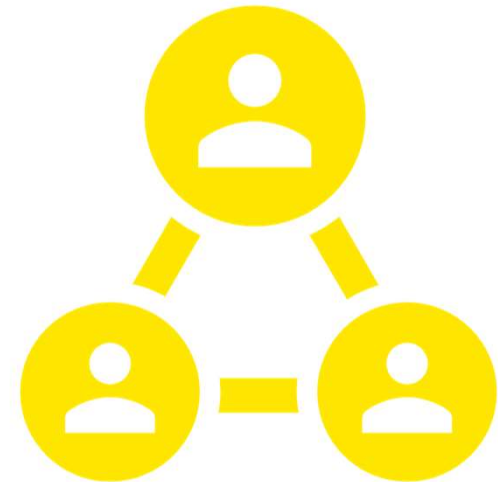
- ▶ I samband med bildande av bolag om flera tecknare finns
 - ▶ Särskilt i bolag som ägs 50/50
 - ▶ För skyddande av minoritetsägare
- ▶ Vid senare aktieemission när nya aktieägare tillträder bolaget (t.ex. Nyckelpersoner)
- ▶ Vid generationsväxlingar
- ▶ Vid företagsförvärv när nya aktieägare tillträder bolaget
- ▶ Vid kapitalfinansiering när en affärskompanjon, industriell partner, kapitalplacerare eller annan tredje part tillträder bolaget.
 - ▶ I allmänhet det väsentligaste avtalet i samband med kapitalplaceringar.

Varför behövs ett aktieägaravtal?

Vanligaste problemen som kan undvikas/åtgärdas genom aktieägaravtal

- ▶ Bristande möjlighet att delta i bolagets ledning eller förvaltning
- ▶ Otillfredsställande dividendpolitik
- ▶ Begränsad rätt att få information om bolagets verksamhet
- ▶ Bristande möjlighet att delta i viktiga beslut
- ▶ Otillräcklig förmåga att påverka minskningen av den proportionella ägarandelen av aktier (dilutering)
- ▶ Avsaknad av köpare av aktieinnehav i bolaget
- ▶ Övriga ägarnas konkurrens med bolaget
- ▶ Dåliga färdigheter inom företagsledning
- ▶ Ledningens allt för höga arvode

Förhållande till aktiebolagslagen och bolagsordningen?

- ▶ Aktieägaravtalet ska samordnas med gällande aktiebolagslag och kan därmed inte åsidosätta sådana bestämmelser i aktiebolagslagen som är av tvingande natur.
- ▶ Genom aktieägaravtal strävar man efter att komplettera, och delvis ändra, förutom aktiebolagens dispositiva bestämmelser även bolagsordningens bestämmelser.
 - ▶ Bolagsordningen är offentlig medan aktieägaravtalet i regel är hemligt
 - ▶ Bör övervägas vad som tas upp i bolagsordningen och vad som fogas till aktieägaravtalet
 - ▶ Endast i bolagsordningen kan det föreskrivas om skydd mot tredje part (t.ex. i en inlösenklausul)

